

Gå til forside: [Klik HER](#)

Tyttebær *Vaccinium vitis-idaea*

Tyttebærplanten har været kendt i tusindvis af år; men den dyrkes sjældent. Det er en stedsegrøn lav busk, der i naturen gror i kølige egne og trives fint på steder med tør, sur og mager jord, ofte i birkeskove eller lyse pletter i nåleskove. Er disse forhold til stede, er der ikke mange andre planter, der hele året kan dække jorden så godt med sin stedsegrønne, pudeagtig eller tæppedannende vækstformen. Busken blomstrer ved midsommertid, hvor de klokkeformede hvide og rosa blomster sidder spredte i små overhængende klaser ved skudspidserne.

Af udseende kan den stedsegrønne dværgbusk forekomme én som en miniudgave af Rododendron. Men hen på efteråret er den nem at kende på sine 5 – 10 mm røde karakteristiske koralrøde bær. Og om vinteren skifte de ældste blade farve og bliver nærmest rødlig. Rodnettet består dels af vandrette udløbere med lodrette, bladbærende skud, og dels af lange, tynde rødder med mange fine siderødder. Planten er afhængig af samliv med én eller flere svampearter (mycorrhiza).

Tyttebærbuskene er velegnede til områder med fritidshuse og tilsvarende steder, hvor man ønsker at give udseende af naturområde. Men skal planten trives, bør man give den livsbetingelser, som på dens naturlige voksesteder, dvs. let skygge, tør sur og mager jord. Ud over at have glæden ved at se det smukke stedsegrønne og pudeagtige bunddække har man også glæden ved om efteråret at kunne plukke de koralrøde tyttebær, der på grund af den lidt bitre smag nok ikke udgør nogen særlige delikatesse som friske; men som til gengæld egner sig fortrinligt til syltning. En efterårsdag med friturestegt camembert og tyttebærsyltetøj er nærmest uforlignelig.

Bærrene har haft en stor andel i at holde folk sunde i Sverige gennem de lange vintre, hvor friske grønsager ikke var tilgængelige. En grov grød med fed, salt flæsk og syltede tyttebær var et klassisk måltid om vinteren, og en stor krukke med bærrene, syltet med sukker kunne findes i ethvert viktualierum. På grund af deres høje indhold af benzoesyre, er det muligt at få dem til at holde sig, uden at koge dem.

Underarter af tyttebær.

Arktisk Tyttebær (*Vaccinium vitis-idaea ssp. minus*) er en underart af Tyttebær, der er vildtvoksende i det arktiske Nordamerika og på Grønland. Det er en indtil 15 cm høj busk med syrlige, røde, spiselige bær. Den kan dyrkes i surbundsjord på et ikke for vådt plantested. Underarten er fuldt hårdfør i normale danske vintre.

***Vaccinium vitis-idaea* 'Koralle'**. Mere moderat voksende form, der i langt mindre grad breder sig ved underjordiske udløbere. Aflange, omvendt ægformede blade. Ud over forårsblomstringen har den også tit en mere beskedne blomstring i august - september. Rigelig bærsætning. Ca. 25 cm høj.

***Vaccinium vitis-idaea* 'Red Pearl'**. Form med kraftig vækst og store, næsten runde blade. Ca. 35 cm. Breder sig hurtigt ved udløbere. Bærrene op til 12 mm store.

***Vaccinium vitis-idaea* var. minus.** er en alpin form af den almindelige tyttebær, og i kultur eksisterer flere forskellige kloner, der alle er smukke, stedsegrønne dværgplanter, der sjældent bliver højere end 5 cm. Nogle er flinke til at blomstre og sætte bær, mens andre er mere beskedne.

***Vaccinium vitis-idaea* 'Vacmi'**. Klon udvalgt blandt frøplanter fra var. *minus*. Busken har små, skinnende blade og lyse rosa blomster. Kun ca. 5 cm. høj. Kan danne et smukt, tæt tæppe mellem mindre rhododendron.

